

Informacja z wykonania planu
budżetu państwa w części 73 – ZUS

Sprawozdanie z wykonania
planu finansowego
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

Sprawozdanie z wykonania
planu finansowego
Funduszu Emerytur Pomostowych

Sprawozdanie z wykonania
planu finansowego
Funduszu Rezerwy Demograficznej

2010

**WYKONANIE PLANU DOCHODÓW BUDŻETU PAŃSTWA ZA ROK 2010 W CZĘŚCI 73
– ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH..... 4**

**WYKONANIE PLANU WYDATKÓW BUDŻETU PAŃSTWA ZA ROK 2010 W CZĘŚCI 73
– ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH..... 6**

DZIAŁ 753 – OBOWIĄZKOWE UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE..... 7

DZIAŁ 851 – OCHRONA ZDROWIA – SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE ORAZ

ŚWIADCZENIA DLA OSÓB NIEOBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO 8

DZIAŁ 852 – POMOC SPOŁECZNA – ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE Z FUNDUSZU

ALIMENTACYJNEGO ORAZ SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA EMERYTALNE I RENTOWE

Z UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO 9

DZIAŁ 853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ 9

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (FUS)12

ZAŁOŻENIA PLANU I ICH WYKONANIE.....12

SYTUACJA FINANSOWA FUS.....12

PRZYCHODY13

KOSZTY19

WYDATKI NA ZADANIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY TWORZĄCEJ FUNDUSZ CELOWY22

WYNIK FINANSOWY.....24

FUNDUSZ EMERYTUR POMOSTOWYCH (FEP)28

SYTUACJA FINANSOWA FEP28

PRZYCHODY29

KOSZTY29

WYNIK FINANSOWY.....30

WYDATKI NA ZADANIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY TWORZĄCEJ FUNDUSZ CELOWY31

FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ (FRD).....34

PRZYCHODY I KOSZTY FRD34

AKTYWA FRD35

Informacja o wykonaniu planu
budżetu państwa w części 73 – ZUS

2010

Wykonanie planu dochodów budżetu państwa za rok 2010 w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wyszczególnienie		Wykonanie 2009 r.	Plan na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2
		w tysiącach złotych			%	
1		2	3	4	5	6
OGÓLEM		346 432	226 015	214 770	95,0	62,0
Dział 753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	226 097	129 092	103 121	79,9	45,6
Rozdział 75303	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	226 032	129 092	102 596	79,5	45,4
Rozdział 75313	Świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty ZUS i KRUS	40	-	505	x	1262,5
Rozdział 75395	Pozostała działalność	25	-	20	x	80,0
Dział 852	Pomoc społeczna	113 271	96 923	105 689	109,0	93,3
Rozdział 85212	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	76	-	1 966	x	2586,8
Rozdział 85234	Fundusz Alimentacyjny w likwidacji	113 195	96 923	103 723	107,0	91,6
Dział 853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7 064	-	5 960	x	84,4
Rozdział 85335	Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC	-	-	0	x	x
Rozdział 85347	Renta socjalna	6 549	-	5 686	x	86,8
Rozdział 85395	Pozostała działalność	515	-	274	x	53,2

W 2010 roku dochody budżetu państwa wyniosły 214 770 tys. zł, tj. 95,0% planu. Dochody te obejmują przede wszystkim:

- Zwrot środków wycofanych z OFE w kwocie 102 596 tys. zł w związku z realizacją art. 111a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r., Nr 34, poz. 189 z późn. zm.). Przekazanie, za pośrednictwem Zakładu, środków na dochody budżetu państwa dotyczy głównie osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., które podjęły decyzję o przejściu na wcześniejszą emeryturę i złożyły wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym na dochody budżetu państwa, a także członków OFE, którzy podjęli decyzję o przejściu na emeryturę z systemu służb mundurowych. Dochody z tego tytułu stanowiły 79,5% planu i były niższe od zakładanych o 26 496 tys. zł, a od osiągniętych w 2009 r. o 123 436 tys. zł przede wszystkim w związku z mniejszą niż zakładano liczbą osób, które zdecydowały się, spełniając odpowiednie warunki, zrezygnować z członkostwa w OFE;
- Środki uzyskane w wyniku likwidacji Funduszu Alimentacyjnego w kwocie 103 723 tys. zł. Zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) ZUS prowadzi od dnia 1 maja 2004 r. likwidację Funduszu Alimentacyjnego. W trakcie jej trwania

likwidator egzekwuje należności funduszu oraz reguluje jego zobowiązania powstałe przed jej rozpoczęciem. Stosownie do postanowień art. 69 ust. 1 wymienionej ustawy środki uzyskiwane w wyniku likwidacji funduszu podlegają przekazaniu na dochody budżetu państwa po zakończeniu każdego roku budżetowego do dnia 31 marca;

3. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń łącznie z należnymi od nich odsetkami:
 - zasiłków i świadczeń przedemerytalnych wypłacanych przez ZUS za okres do 31 grudnia 2008 r. oraz rent socjalnych w kwocie 5 686 tys. zł,
 - świadczeń rodzinnych za okres do 31 sierpnia 2006 r. w kwocie 1 966 tys. zł,
 - świadczeń finansowanych z budżetu państwa zleconych do wypłaty ZUS w kwocie 505 tys. zł,
 - zapomóg pieniężnych realizowanych przez ZUS w 2007 r. w kwocie 274 tys. zł.

Wykonanie planu wydatków budżetu państwa za rok 2010 w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

W trakcie roku budżetowego plan wydatków został zwiększony z 45 069 480 tys. zł do 45 071 974 tys. zł, tj. o 2 494 tys. zł. W planie na 2010 r. dokonano następujących zmian:

1. Zwiększono o 2 450 tys. zł wydatki na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu wypłat zaległych świadczeń rodzinnych należnych za okres do 31 sierpnia 2006 r. przyznanych wyrokami sądowymi;
2. Zwiększono o 44 tys. zł wydatki na sfinansowanie zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu zapomóg pieniężnych należnych w 2007 r. niektórym emerytom, rencistom i osobom pobierającym świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny, a przyznawane obecnie wyrokami sądowymi;
3. Zmniejszono wydatki na składki emerytalno-rentowe o 173 000 tys. zł (głównie w związku ze zmianą trybu ich rozliczeń) oraz na świadczenia zlecone do wypłaty ZUS o 15 000 tys. zł (przede wszystkim w związku z niższą od planowanej liczbą osób korzystających z tych świadczeń), zwiększając jednocześnie o 188 000 tys. zł wydatki uzupełniające środki dla FUS w celu sfinansowania jego bieżących zobowiązań.

Wyszczególnienie		Wykonanie	Plan	Plan po	Wykonanie	5:4	5:2
		2009 r.	na 2010 r.	zmianach na 2010 r.	2010 r.	%	
		w tysiącach złotych					
1		2	3	4	5	6	7
OGÓLEM		37 278 428	45 069 480	45 071 974	44 991 317	99,8	120,7
Dział 753	Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	35 195 060	42 983 856	42 983 856	42 934 553	99,9	122,0
Rozdział 75303	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	30 503 283	37 923 650	38 111 650	38 111 650	100,0	124,9
Rozdział 75309	Składki na ubezpieczenia społeczne	1 310 147	1 595 838	1 422 838	1 422 764	100,0	108,6
Rozdział 75310	Fundusz Emerytur Pomostowych	-	4 600	4 600	4 600	100,0	x
Rozdział 75313	Świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone do wypłaty ZUS i KRUS	3 381 064	3 459 144	3 444 144	3 394 972	98,6	100,4
Rozdział 75395	Pozostała działalność	566	624	624	567	90,9	100,2
Dział 851	Ochrona zdrowia	243 508	276 123	276 123	258 696	93,7	106,2
Rozdział 85156	Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	243 508	276 123	276 123	258 696	93,7	106,2
Dział 852	Pomoc społeczna	1 955	-	2 450	2 187	89,3	111,9
Rozdział 85212	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 955	-	2 450	2 187	89,3	111,9
Dział 853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 837 905	1 809 501	1 809 545	1 795 881	99,2	97,7

Rozdział 85335	Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC	678	732	732	562	76,8	82,9
Rozdział 85347	Renta socjalna	1 837 083	1 808 769	1 808 769	1 795 287	99,3	97,7
Rozdział 85395	Pozostała działalność	144	-	44	32	72,7	22,2

Wydatki budżetu w 2010 roku wyniosły 44 991 317 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach i były wyższe od poniesionych w ubiegłym roku o 7 712 889 tys. zł.

Dział 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne

W 2010 roku wydatki wyniosły 42 934 553 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach i były wyższe o 22,0% od wydatków poniesionych w 2009 r. głównie w związku z przyznaniem większej kwoty środków z budżetu państwa w formie dotacji dla FUS w celu zapewnienia wypłaty świadczeń. Wydatki te obejmują:

1. Dotację dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 38 111 650 tys. zł, tj. 100,0% planu po zmianach z tego:
 - 247 801 tys. zł stanowi dotacja celowa,
 - 37 863 849 tys. zł dotacja uzupełniająca.

W 2010 r. kwota dotacji celowej była niższa niż w ubiegłym roku o 14 270 tys. zł (tj. o 5,4%), bowiem w 2009 r. wyjątkowo z dotacji celowej dla FUS finansowano wypłaty emerytur pomostowych. Po wyeliminowaniu ich z wykonania 2009 r. dotacja celowa dla FUS w 2010 r. była wyższa o 8 280 tys. zł (tj. o 3,5%) głównie w związku ze wzrostem wysokości wypłacanych świadczeń;

2. Składki na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające zasiłek macierzyński lub przebywające na urloпах wychowawczych w kwocie 1 422 764 tys. zł, które stanowiły 100,0% planu po zmianach i były wyższe o 8,6% w porównaniu do 2009 r. Zwiększenie wydatków wynika głównie z wydłużenia okresu składkowego w związku z wprowadzeniem od 1 stycznia 2010 r. dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze 2 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie lub 3 tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka, a także urlopu ojcowskiego w wymiarze 1 tygodnia, co łącznie spowodowało wzrost liczby dni zasiłków macierzyńskich o 7,6%;
3. Dotację dla Funduszu Emerytur Pomostowych, utworzonego z dniem 1 stycznia 2010 r., w kwocie 4 600 tys. zł. Ze środków tych sfinansowano wypłatę emerytur pomostowych w styczniu 2010 r., bowiem należne od płatników składki za styczeń, zgodnie z przyjętym trybem rozliczeń, wpłynęły do FEP w lutym;
4. Świadczenia finansowane z budżetu państwa zlecone Zakładowi do wypłaty w kwocie 3 394 972 tys. zł (tj. 98,6% planu po zmianach), które wzrosły w porównaniu do 2009 r. o 0,4%. Z kwoty tej 3 370 546 tys. zł stanowiły wydatki na świadczenia, 24 344 tys. zł wynagrodzenie Zakładu z tytułu kosztów ustalania

uprawnień, wypłaty oraz dochodzenia nienależnych wypłat oraz 81 tys. zł odsetki za opóźnienia w wypłacie świadczeń. Niższe wykonanie planu wiąże się przede wszystkim z mniejszą niż zakładano liczbą wypłaconych świadczeń, głównie nauczycielom, którzy pobieranie świadczenia kompensacyjnego nie mogą łączyć z pracą w placówkach oświatowych. W 2010 r. ZUS wypłacił m.in.:

- 85,2 tys. (przeciętnie miesięcznie) rent inwalidom wojennym i wojskowym wraz z rentami rodzinnymi oraz świadczeń emerytalno-rentowych kombatantom na kwotę 1 777 947 tys.,
- 334,5 tys. (przeciętnie miesięcznie) ryczałtów energetycznych na kwotę 553 978 tys. zł,
- 133,4 tys. (przeciętnie miesięcznie) dodatków kombatanckich na kwotę 287 607 tys. zł,
- ekwiwalent pieniężny za deputat węglowy dla emerytów i rencistów kolejowych w kwocie 350 319 tys. zł,
- 107,8 tys. (przeciętnie miesięcznie) świadczeń pieniężnych dla osób deportowanych i osadzonych w obozach pracy przymusowej na kwotę 208 586 tys. zł;

5. Koszty rent odszkodowawczych wypłacanych przez ZUS 66 osobom poszkodowanym przez żołnierzy wojsk Federacji Rosyjskiej w kwocie 567 tys. zł.

Dział 851 – Ochrona zdrowia – składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego

Wydatki w tym dziale obejmują składki na ubezpieczenie zdrowotne osób przebywających na urloпах wychowawczych oraz osób pobierających renty na podstawie przepisów o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz członków ich rodzin. W 2010 roku wydatki budżetu na ten cel wyniosły 258 696 tys. zł, tj. 93,7% planu i obejmowały składki za osoby pobierające renty (inwalidów wojennych i wojskowych) w kwocie 145 119 tys. zł oraz składki za osoby przebywające na urloпах wychowawczych w kwocie 113 577 tys. zł. Niższe wykonanie planu wiąże się ze sfinansowaniem składek na ubezpieczenie zdrowotne mniejszej od zakładanej liczbie osób, zwłaszcza osobom przebywającym na urlopie wychowawczym, w wyniku mniejszej liczby urodzeń. Jednocześnie wydatki poniesione w 2010 r. były o 6,2% wyższe w porównaniu do poprzedniego roku, głównie w związku ze wzrostem podstawy wymiaru składek.

Dział 852 – Pomoc społeczna – świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Wypłatę świadczeń rodzinnych finansowanych ze środków budżetu państwa, z dniem 1 września 2006 r. przejęły organy właściwe do realizacji zadań w tym zakresie, dlatego ustawa budżetowa na rok 2010 w części 73 – ZUS nie uwzględniała wydatków na ten cel. Zakład jednak w 2010 r. realizował jeszcze, jako zobowiązania Skarbu Państwa, wypłaty tych świadczeń należnych za okres do 31 sierpnia 2006 r. przyznanych wyrokami sądowymi. Wydatki budżetu państwa z tego tytułu wyniosły ogółem 2 187 tys. zł (w tym z tytułu odsetek 2 tys. zł).

Dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

W 2010 roku wydatki na pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły ogółem 1 795 881 tys. zł, tj. 99,2% planu po zmianach. Były one niższe o 2,3% od wydatków poniesionych w 2009 r., w związku ze sfinansowaniem ze środków budżetu państwa w styczniu 2009 r. (zgodnie z przyjętym trybem rozliczeń) wypłaconych zasiłków i świadczeń przedemerytalnych za grudzień 2008 r. w kwocie 145 962 tys. zł. Z dniem 1 stycznia 2009 r. finansowanie wypłat tych świadczeń przejął Fundusz Pracy. W warunkach porównywalnych do 2010 r. wydatki w tym dziale wzrosły w porównaniu do poprzedniego roku o 6,1%. Wydatki te obejmują:

1. Refundacje ulg przysługujących inwalidom wojennym i wojskowym z tytułu ubezpieczenia OC i AC w kwocie 562 tys. zł;
2. Wypłaty rent socjalnych w kwocie 1 795 287 tys. zł, z czego 1 752 886 tys. zł stanowiły wydatki na wypłatę świadczeń (przeciętnie miesięcznie) dla 248,2 tys. osób, 42 380 tys. zł wynagrodzenie Zakładu z tytułu kosztów ustalenia uprawnień, wypłaty i dochodzenia nienależnie pobranych świadczeń oraz 21 tys. zł odsetki. Wydatki na świadczenia wzrosły w porównaniu do 2009 r. o 6,2%, głównie w związku ze wzrostem ich wysokości w wyniku waloryzacji od 1 marca 2010 r. wskaźnikiem 104,62% oraz wzrostem liczby rent o 1,6%;
3. Wypłatę, jako zobowiązanie Skarbu Państwa, zapomóg pieniężnych realizowanych przez ZUS w 2007 r. dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenie przedemerytalne albo zasiłek przedemerytalny przyznanych wyrokami sądowymi w kwocie 32 tys. zł.

Sprawozdanie
z wykonania planu finansowego
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

2010

FUNDUSZ UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (FUS)

FUS jest państwowym funduszem celowym, powołanym w celu realizacji zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych. W ramach FUS wyodrębnia się fundusze: emerytalny, rentowy, chorobowy, wypadkowy.

Założenia planu i ich wykonanie

Wykonanie poszczególnych pozycji planu w znaczącym stopniu zależy od tego, na ile sprawdziły się założenia będące podstawą jego konstrukcji. Dwie najważniejsze grupy to założenia makroekonomiczne i prawno-systemowe. Ich realizacja w innej niż założono formie lub wielkości jest zazwyczaj istotnym czynnikiem powodującym rozbieżności pomiędzy planowanymi a wykonanymi przepływami finansowymi. Poniżej przedstawiono stopień realizacji najważniejszych makroekonomicznych założeń planu na 2010 r.

Wyszczególnienie	Założenia	Wykonanie
Wskaźnik wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej	102,0%	104,0%
Wskaźnik zmiany zatrudnienia w gospodarce narodowej	99,0%	100,8%*
Stopa bezrobocia (na koniec okresu)	12,8%	12,3%
Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem	101,0%	102,6%
Średnioroczna stopa procentowa operacji otwartego rynku	3,5%	3,5%

*Dane dla sektora przedsiębiorstw.

Najważniejsze założenia systemowe oraz parametry planu na rok 2010 i ich wykonanie przedstawiają się następująco:

1. Część składki na ubezpieczenie emerytalne przekazywana do FRD wyniosła 0,35% podstawy wymiaru składki na fundusz emerytalny;
2. Wskaźnik ściągłości składek na ubezpieczenia społeczne wyniósł 99,1% i był zbliżony do założonego w planie finansowym (99,0%);
3. Przeprowadzono waloryzację świadczeń emerytalno-rentowych wskaźnikiem 104,62% przy planowanym 104,1%;
4. Liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe (bez świadczeń wypłacanych w zbiegu ze świadczeniami rolnymi) wyniosła przeciętnie miesięcznie 7 468,8 tys. przy zakładanej w planie 7 401,5 tys.;
5. Przyznanie dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu ojcowskiego przysługującego ubezpieczonym z tytułu urodzenia dziecka/dzieci.

Sytuacja finansowa FUS

Na sytuację finansową FUS w 2010 roku miało wpływ zmniejszenie stanu funduszu na koniec 2009 r. w związku z korzystaniem przez Fundusz z kredytów bankowych (wg stanu

na koniec roku w kwocie 3 960 mln zł) oraz z nieoprocentowanej pożyczki z budżetu państwa w kwocie 5 500 mln zł, w celu zapewnienia realizacji ustawowych obowiązków, tj. utrzymania terminowej wypłaty świadczeń. Realizacja planu wydatków na świadczenia w trakcie roku wskazywała na ich wyższe od zakładanego wykonanie, przy jednoczesnym braku środków własnych na ich sfinansowanie. W związku z powyższym dokonano zmiany planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po uzyskaniu zgody Ministra Finansów oraz pozytywnej opinii sejmowej komisji do spraw budżetu, zwiększając przewidywane wydatki w 2010 r. Wydatki te znalazły pokrycie ze środków w formie otrzymanej z budżetu państwa pożyczki w kwocie 5 378 mln zł.

W 2010 roku przychody Funduszu (wg wpływów) ukształtowały się na poziomie 157 608,1 mln zł, co stanowi 100,0% zarówno planu po zmianach, jak i planu i były wyższe od osiągniętych w 2009 r. o 19 258,1 mln zł. Jednocześnie wydatki Funduszu były o 278,1 mln zł niższe od ujętych w planie po zmianach i o 3 585,2 mln zł wyższe od planu. Uzyskane przez FUS przychody (w tym 7 500 mln zł środków z FRD), jak również otrzymana z budżetu państwa nieoprocentowana pożyczka, pozwoliły na sfinansowanie wszystkich poniesionych wydatków. Tym samym Fundusz nie musiał na koniec roku korzystać ze środków finansowych pochodzących z kredytów.

Przychody

W 2010 roku przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyniosły według przypisu 167 480 798 tys. zł (105,3% planu po zmianach¹) i były o 26 466 756 tys. zł wyższe niż w roku 2009.

¹Po wyłączeniu z ogólnej kwoty przychodów pozycji, które mają charakter wyłącznie memoriałowy (zarówno w wykonaniu, jak i w planie po zmianach na 2010 r.), stopień wykonania planu po zmianach wynosi 99,8%.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan na 2010 r.	Plan po zmianach na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	5:4	5:3	5:2
	w tysiącach złotych				%		
1	2	3	4	5	6	7	8
Przychody							
- przypis	141 014 042	159 020 095	159 023 616	167 480 798	105,3*	105,3	118,8
- wpływy	138 350 062	157 586 759	157 620 993	157 608 130	100,0	100,0	113,9
Składki na ubezpieczenia społeczne							
- przypis	86 451 786	88 999 321	90 211 773	89 761 923	99,5	100,9	103,8
- wpływy	85 300 163	88 109 328	89 176 526	88 961 720	99,8	101,0	104,3
Dotacja z budżetu	30 503 283	37 923 650	37 923 650	38 111 650	100,5	100,5	124,9
- celowa	262 071	252 288	249 469	247 801	99,3	98,2	94,6
- uzupełniająca	30 241 212	37 671 362	37 674 181	37 863 849	100,5	100,5	125,2
Refundacja z tytułu przekazania składek do OFE	21 085 991	22 506 203	22 078 660	22 347 174	101,2	99,3	106,0
Środki z FRD	0	7 500 000	7 500 000	7 500 000	100,0	100,0	x
Pozostałe przychody							
- przypis	2 972 982	2 090 921	1 309 533	9 760 051	745,3	466,8	328,3
- wpływy	1 460 625	1 547 578	942 157	687 586	73,0	44,4	47,1

*Po wyłączeniu z ogólnej kwoty przychodów pozycji, które mają charakter wyłącznie memoriałowy (zarówno w wykonaniu, jak i w planie po zmianach na 2010 r.), stopień wykonania planu po zmianach wynosi 99,8%.

Przychody ze składek

Główną pozycję przychodów stanowiły składki na ubezpieczenia społeczne, które wg przypisu wyniosły 89 761 923 tys. zł i wzrosły w stosunku do 2009 r. o 3,8%. Jednocześnie wpływy ze składek wyniosły 88 961 720 tys. zł i wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 4,3%.

Zarówno przypis, jak i wpływy ze składek na ubezpieczenia społeczne były niższe od założonych w planie po zmianach i stanowiły odpowiednio 99,5% i 99,8%. W stosunku do planu przypis i wpływy składek były wyższe i stanowiły odpowiednio 100,9% oraz 101,0%, co wiąże się z szybszym niż zakładano tempem wzrostu funduszu wynagrodzeń w gospodarce narodowej. Wskaźnik ściągłości należnych składek na ubezpieczenia społeczne ukształtował się na poziomie 99,1% (tj. zbliżonym do zakładanego w planie i w planie po zmianach) i był wyższy o 0,4% od osiągniętego w 2009 r.

Dotacja z budżetu

Dotacja z budżetu państwa w 2010 roku wyniosła 38 111 650 tys. zł i wzrosła w porównaniu do poprzedniego roku o 7 608 367 tys. zł (tj. o 24,9%). Dotacja ta stanowi wyraz gwarancji budżetu państwa wypłacalności świadczeń należnych z ubezpieczenia społecznego, a jej poziom jest wyznaczany bezpośrednio poprzez przychody własne FUS i jego wydatki. W 2010 roku do FUS zostały przekazane środki z budżetu państwa w formie dotacji w kwocie wyższej niż zakładano w planie o 188 000 tys. zł (tj. o 0,5%). W grudniu 2010 roku ZUS, jako dysponent części budżetowej 73, zgodnie z art. 171 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 157 poz 1240 z późn. zm.) dokonał

przeniesienia wydatków w ramach Działu 753 – Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, zwiększając dotację do FUS na sfinansowanie bieżącej wypłaty świadczeń, co przyczyniło się do zmniejszenia zapotrzebowania Funduszu na dodatkowe środki, np. w formie kredytów.

Z otrzymanej kwoty dotacji przeznaczono:

- 247 801 tys. zł na dotację celową,
- 37 863 849 tys. zł na uzupełnienie niedoboru środków Funduszu.

Refundacja z tytułu przekazania składek do OFE

Refundacja z tytułu przekazania składek do OFE wyniosła w 2010 r. 22 347 174 tys. zł, tj. 101,2% planu po zmianach oraz 99,3% planu, i była wyższa w porównaniu do roku poprzedniego o 6,0% przede wszystkim w wyniku wzrostu o 3,7% wysokości przeciętnej bieżącej składki przekazywanej do OFE. Jednocześnie w 2010 r. Zakład przekazał do otwartych funduszy emerytalnych 1 282 382 tys. zł zaległych składek za lata ubiegłe, tj. o 388 189 tys. zł więcej niż w roku poprzednim.

Środki z FRD

W 2010 roku Fundusz został zasilony środkami zgromadzonymi na rachunku Funduszu Rezerwy Demograficznej w wysokości zapisanej w ustawie budżetowej, w kwocie 7 500 000 tys. zł.

Pozostałe przychody

Pozostałe przychody Funduszu Ubezpieczeń Społecznych według przypisu w 2010 r. wyniosły 9 760 051 tys. zł, przy czym większość tej kwoty (8 624 613 tys. zł) stanowiły naliczone a niezapłacone odsetki od należności z tytułu składek. Kwota ta znacznie wzrosła w stosunku do planu oraz planu po zmianach, gdyż po raz pierwszy możliwe było oszacowanie tych odsetek za okres od dnia 1 stycznia 1999 roku do 31 grudnia 2010 roku. Oszacowania odsetek dokonano w odniesieniu do stanu zadłużenia płatników za poszczególne lata.

Pozostałe przychody wg wpływów ukształtowały się na poziomie 687 586 tys. zł, tj. niższym od planu po zmianach o 27,0% i o 55,6% od planu. Na pozostałe przychody wg wpływów złożyły się głównie:

– pochodne i odsetki od należności z tytułu składek	416 988 tys. zł,
– zwroty nienależnie pobranych świadczeń wraz z odsetkami	183 854 tys. zł,
– oprocentowanie środków na rachunkach bankowych	23 328 tys. zł.

Dochodzenie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne

Egzekucja

Na przestrzeni 2010 r. Zakład kontynuował prowadzenie działań egzekucyjnych wobec dłużników składek na ubezpieczenia społeczne. Działaniami egzekucyjnymi były objęte należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne na kwotę 10 483 355 tys. zł (wzrost o 8 % w stosunku do 2009 r.).

Efektem podjętych działań egzekucyjnych w 2010 r. było odzyskanie należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w łącznej kwocie 1 145 044 tys. zł, co w porównaniu z rokiem 2009 stanowi wzrost o 1 %, tj. o kwotę 11 922 tys. zł.

Stan zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosił 15 118 717 tys. zł i był wyższy o 2 627 405 tys. zł niż na początku roku.

Ulgi w opłacaniu składek – rozkładanie zadłużeń z tytułu składek na raty i odroczenie terminu płatności

Ulga w opłacaniu składek, w formie układu ratalnego, udzielana jest przez Zakład na wniosek dłużnika, po spełnieniu przez niego określonych warunków. Przystąpienie przez dłużnika do układu ratalnego powoduje wstrzymanie naliczania odsetek, a rozpoczęcie naliczania opłaty prolongacyjnej. Na dzień 31 grudnia 2010 r. stopa odsetek wynosiła 12% w stosunku rocznym, a opłaty prolongacyjnej – 6%.

W roku 2010 Zakład zawarł 9923 układów ratalnych na kwotę 340 299 tys. zł, tj. o 24% niższą niż w roku 2009, z tego z tytułu:

– składek i dodatkowej opłaty	240 591 tys. zł,
– odsetek i opłaty prolongacyjnej	99 709 tys. zł.

Ulgi w postaci odroczenia terminu płatności składek Zakład może stosować wyłącznie w odniesieniu do składek bieżących, a więc tych, których termin płatności jeszcze nie upłynął. Uwarunkowania i zasady udzielania tej ulgi są podobne jak przy udzielaniu układów ratalnych. W 2010 roku Zakład udzielił tej ulgi w 172 przypadkach na kwotę 24 563 tys. zł.

Największą barierą w skorzystaniu z ulgi w spłacie należności w ramach układu ratalnego jest konieczność spełnienia ustawowego warunku braku zaległości z tytułu składek finansowanych przez ubezpieczonych, co bezpośrednio wpływa na skalę udzielonych układów ratalnych.

Umorzenie należności z tytułu składek

Zakład, w bardzo ograniczonym zakresie, może umarzać należności z tytułu składek w całości lub w części. Nie podlegają z mocy prawa w ogóle umorzeniu składki finansowane przez ubezpieczonych, nie będących jednocześnie płatnikami składek. Zakład

posiada uprawnienie do umarzania należności dopiero wówczas, gdy wyczerpane zostaną inne sposoby odzyskania należności, a więc gdy na podstawie analizy konkretnej sprawy, stwierdzony zostanie brak możliwości odzyskania należności na drodze egzekucyjnej lub spłaty zadłużenia w ramach ulgi. Dodatkowo, w odniesieniu do należności z tytułu składek za ubezpieczonych będących jednocześnie płatnikami składek, podstawą umorzenia może być ważny interes osoby zobowiązanej do opłacenia należności. Na skalę umorzeń dokonanych przez Zakład w 2010 r. istotny wpływ miała realizacja postanowień ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe, tj. umorzenie należności osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i jednocześnie pobierającym zasiłek macierzyński albo przebywającym na urlopie wychowawczym w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 31 sierpnia 2009 r.

W 2010 roku Zakład umorzył należności w łącznej kwocie 211 295 tys. zł., w tym z tytułu składek kwotę 83 214 tys. zł, a odsetek za zwłokę kwotę 128 081 tys. zł. i była ona wyższa o 43,6% w stosunku do roku 2009 r.

Podstawy prawne dokonanych umorzeń:

- ustawy systemowe (ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawa z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o sus oraz zmianie niektórych innych ustaw) na kwotę 146 303 tys. zł, z czego składki stanowiły 30 % tej kwoty;
- inne ustawy (ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców, ustawa z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji zakładów opieki zdrowotnej) na kwotę 1 247 tys. zł, z czego składki stanowiły 24 % tej kwoty;
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe) na kwotę 63 745 tys. zł, z czego składki stanowiły 60 % tej kwoty.

Jak podkreślono wyżej, główną przyczyną wzrostu kwot umorzonych, było wykonanie postanowień ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy – Prawo bankowe. Według stanu na 31 grudnia 2010 r. Zakład umorzył z tego tytułu łączną kwotę 63 745 tys. zł, na którą składają się:

- należności nieopłacone w kwocie 45 652 tys. zł, w tym z tytułu składek 25 728 tys. zł, z tytułu odsetek 19 830 tys. zł, z tytułu opłaty prolongacyjnej 94 tys. zł,
- należności opłacone w kwocie 18 093 tys. zł, w tym z tytułu składek 12 571 tys. zł, z tytułu odsetek 5 503 tys. zł, z tytułu opłaty prolongacyjnej 19 tys. zł.

W odniesieniu do umorzenia należności opłaconych, Zakład dokonywał rozliczenia powstałych nadpłat poprzez ich zaliczenie na poczet zaległych, bieżących czy przyszłych składek bądź też ustalał prawo do zwrotu gotówkowego ze względu na zaprzestanie wykonywania pozarolniczej działalności przez osoby, którym umorzono opłacone składki.

Według stanu na 31 grudnia 2010 r. Zakład zaliczył z tego tytułu kwotę 11 933 tys. zł, natomiast ustalił, że kwota 6 160 tys. zł podlega zwrotowi.

Postępowania związane z wykonaniem postanowień powyższej ustawy będą kontynuowane w roku 2011.

Restrukturyzacja publicznych zakładów opieki zdrowotnej

W 2010 roku kontynuowany był rozpoczęty w 2005 r. proces restrukturyzacji na podstawie ustawy z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2005 r., Nr 78, poz. 684 ze zm.).

Z danych posiadanych przez Zakład wynika, iż według stanu na 31 grudnia 2010 r., w odniesieniu do zobowiązań zakładów opieki zdrowotnej z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 30 listopada 2004 r. (znanych na dzień 31 grudnia 2004 r.):

- Zakład wydał 326 decyzji o warunkach restrukturyzacji, które obejmują zobowiązania do spłaty w wysokości 909 542 tys. zł.,
- Publiczne zakłady opieki zdrowotnej spłaciły łącznie kwotę 858 901 tys. zł.,
- Zakład umorzył należności FUS na łączną kwotę 433 206 tys. zł wobec 314 zakładów opieki zdrowotnej w wyniku pozytywnie zakończonej restrukturyzacji.

Ulgi i umorzenia a pomoc publiczna

Większość udzielanych przez Zakład ulg i dokonywanych umorzeń stanowi pomoc publiczną i podlega przepisom ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jednolity – Dz. U. z 2007 r., Nr 59, poz. 404 ze zm.) oraz przepisom wspólnotowym. Przy rozpatrywaniu wniosków przedsiębiorców o udzielenie ulgi lub umorzenie należności Zakład badał występowanie przesłanek uznania wsparcia za pomoc publiczną określonych w art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE). Jeżeli wsparcie spełniało przesłanki określone w powołanym wyżej przepisie, jednakże wartość pomocy nie przekraczała pułapu określonego dla pomocy de minimis (200 tys. euro), udzielana ulga lub umorzenie nie wymagały notyfikacji Komisji Europejskiej. Natomiast po przekroczeniu powyższego progu planowane wsparcie wymagało uzyskania opinii Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz akceptacji ze strony Komisji Europejskiej. W przypadkach, w których o udzielenie ulg i umorzeń występują przedsiębiorcy znajdujący się w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu *Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw* (Dz. U. UE C 244 z dnia 1 października 2004 r.), pomoc publiczna może zostać udzielona dopiero po uzyskaniu uprzedniej zgody Komisji Europejskiej.

Wszystkie przypadki wsparcia udzielonego przez Zakład w 2010 r. stanowiły pomoc de minimis.

W 2010 roku – w porównaniu z rokiem 2009 – spadła liczba przypadków udzielonej pomocy publicznej z 2480 do 1950, tj. o 21%. Łączna wartość netto pomocy publicznej udzielonej przez Zakład w 2010 roku wyniosła 105 273 tys. zł.

Koszty

W 2010 roku koszty Funduszu wyniosły 170 844 746 tys. zł, stanowiąc 105,8% planu po zmianach² (108,4% planu) i wzrosły o 17 486 091 tys. zł, tj. o 11,4%, w stosunku do roku poprzedniego.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan na 2010 r.	Plan po zmianach na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	5:4	5:3	5:2
	w tysiącach złotych				%		
1	2	3	4	5	6	7	8
Koszty ogółem	153 358 655	157 622 512	161 552 846	170 844 746	105,8*	108,4	111,4
Świadczenia pieniężne	147 896 405	153 230 925	157 163 639	156 898 731	99,8	102,4	106,1
- emerytury i renty	135 308 432	140 297 921	143 568 153	143 442 707	99,9	102,2	106,0
- pozostałe świadczenia	12 587 973	12 933 004	13 595 486	13 456 024	99,0	104,0	106,9
Wydatki bieżące	3 637 530	4 117 219	4 047 757	4 034 600	99,7	98,0	110,9
w tym:							
- odpis na działalność Zakładu	3 418 000	3 773 570	3 773 570	3 773 570	100,0	100,0	110,4
- prewencja rentowa	163 871	174 000	174 000	164 754	94,7	94,7	100,5
- prewencja wypadkowa	6 305	3 500	3 500	3 221	92,0	92,0	51,1
- koszty obsługi kredytów	47 471	163 514	94 053	91 139	96,9	55,7	192,0
Pozostałe zmniejszenia	1 824 720	274 368	341 450	9 911 415	x	x	x

*Po wyłączeniu z ogólnej kwoty kosztów pozycji, które mają charakter wyłącznie memoriałowy (zarówno w wykonaniu, jak i w planie po zmianach na 2010 r.), stopień wykonania planu po zmianach wynosi 99,8%.

Świadczenia pieniężne

Świadczenia pieniężne ukształtowały się w 2010 r. na poziomie 99,8% planu po zmianach (102,4% planu) i wyniosły 156 898 731 tys. zł. W porównaniu do 2009 r. świadczenia te wzrosły o 6,1%.

Emerytury i renty

Świadczenia emerytalno-rentowe wyniosły 143 442 707 tys. zł i były niższe o 125 446 tys. zł (tj. o 0,1%) od zakładanych w planie po zmianach oraz wyższe o 3 144 786 tys. zł (tj. o 2,2%) od planu. W stosunku do roku poprzedniego odnotowano wzrost wydatków na te świadczenia o 8 134 275 tys. zł (tj. o 6,0%). Wyższe wykonanie kwoty wydatków od ujętej w planie na 2010 r. było spowodowane przede wszystkim:

- wyższą od zakładanej liczbą nowo przyznanych emerytur związaną z wolniejszym od przewidywanego wygasaniem przywilejów emerytalnych oraz pobieraniem emerytur przez większą niż planowano liczbę osób kontynuujących zatrudnienie

²Po wyłączeniu z ogólnej kwoty kosztów pozycji, które mają charakter wyłącznie memoriałowy (zarówno w wykonaniu, jak i w planie po zmianach na 2010 r.), stopień wykonania planu po zmianach wynosi 99,8%.

u pracodawcy, na rzecz którego wykonywały pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury,

- wyższym od zakładanego wzrostem wysokości świadczeń wskutek przeliczania emerytur osobom, które pobierają świadczenia i jednocześnie kontynuują zatrudnienie, oraz przyznawania w szerszym zakresie emerytur osobom po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego, legitymującym się dłuższym stażem ubezpieczeniowym zwiększającym wysokość przeciętnego świadczenia wypłacanego z Funduszu,
- wyższą od zakładanej liczbą nowo przyznanych rent z tytułu niezdolności do pracy,
- przeprowadzeniem od 1 marca 2010 r. waloryzacji świadczeń wskaźnikiem 104,62%, wobec zakładanego w planie 104,1%.

Zmiany przepisów (przyznających dodatkowe uprawnienia lub je ograniczające) z zakresu świadczeń emerytalno-rentowych i niepewność ich trwałego charakteru mają wpływ na indywidualnie podejmowane decyzje przez uprawnionych m.in. o przejściu na emeryturę, zawieszeniu lub wznowieniu świadczenia w związku z osiągnięciem przychodu w wyniku podjęcia zatrudnienia, przeliczeniu podstawy wymiaru świadczeń, zamianie rodzaju świadczenia na korzystniejsze. Decyzje te bezpośrednio wpływają na zwiększenie lub zmniejszenie liczby wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych, jak i ich wysokości.

W wyniku powyższego przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w 2009 r. była wyższa o 6,7 tys. osób niż przewidywano, a w 2010 r. o 67,3 tys. niż planowano, co wiązało się z mniejszym niż zakładano spadkiem liczby osób przechodzących na emeryturę. Tym samym przeciętna liczba wypłaconych emerytur i rent (bez świadczeń, które są wypłacane w zbiegu ze świadczeniami rolnymi) ukształtowała się w 2009 r. na poziomie 7 498,5 tys. osób, a w 2010 r. na poziomie 7 468,8 tys. osób. Natomiast przeciętna miesięczna wypłata świadczenia emerytalno-rentowego w 2010 r. wyniosła 1 580,25 zł i była wyższa od planowanej o 1,3% oraz wzrosła o 6,5% w stosunku do roku poprzedniego.

Pozostałe świadczenia

Koszty pozostałych świadczeń w 2010 r. wyniosły 13 456 024 tys. zł (tj. 99,0% planu po zmianach i 104,0% planu) i wzrosły w stosunku do 2009 r. o 6,9%, przede wszystkim w wyniku wzrostu przeciętnej wysokości zasiłków i świadczeń wypłacanych z Funduszu. Główną pozycję tych wydatków (50,7%) stanowiły zasiłki chorobowe, które wyniosły 6 820 802 tys. zł (99,9% planu po zmianach oraz 103,2% planu) i wzrosły w stosunku do 2009 r. o 3,1%. Liczba dni absencji chorobowej finansowanej przez FUS wyniosła 119,3 mln i spadła w porównaniu do roku poprzedniego o 6,7 mln (o 5,3%), co wiąże się z korzystaniem w mniejszym zakresie ze zwolnień lekarskich przez ubezpieczonych, m.in. przez osoby zagrożone utratą pracy, jak i te, którym ustał tytuł ubezpieczenia. Wydatki na zasiłki macierzyńskie ukształtowały się na poziomie 2 938 819 tys. zł (97,4% planu po zmianach oraz 109,7% planu). Wzrost w stosunku do poprzedniego roku o 22,1% był

konsekwencją wzrostu liczby dni zasiłku macierzyńskiego w następstwie wprowadzenia z dniem 1 stycznia 2010 r. dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze dwóch tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka lub trzech tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka, a także przyznania ojcu dziecka urlopu ojcowskiego w wymiarze jednego tygodnia. Liczba dni zasiłków macierzyńskich wyniosła 42,6 mln i wzrosła w stosunku do 2009 r. o 3,0 mln (tj. o 7,6%). Na wyższym o 16,8% niż zaplanowano poziomie ukształtowały się wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w kwocie 924 402 tys. zł (98,4% planu po zmianach), które wzrosły o 3,8% w relacji do 2009 r. w wyniku zwiększenia liczby świadczeń, spowodowanego m.in. kierowaniem większej liczby ubezpieczonych na świadczenie rehabilitacyjne przed przyznaniem renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wydatki bieżące

Wydatki bieżące w 2010 r. wyniosły 4 034 600 tys. zł i były niższe od zakładanych zarówno w planie po zmianach o 0,3%, jak i w planie o 2,0%. Wydatki te obejmują m.in.: odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wydatki na prewencję rentową i wypadkową oraz koszty obsługi kredytów zaciąganych na wypłatę świadczeń należnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za rok 2010 wyniósł 3 773 570 tys. zł i był wyższy o 355 570 tys. zł w porównaniu do 2009 r.

Prewencja rentowa i wypadkowa

Wydatki na prewencję rentową wyniosły 164 754 tys. zł i stanowiły 94,7% planu. Leczeniu rehabilitacyjnemu poddanych zostało 74,5 tys. ubezpieczonych, tj. o 1,1 tys. osób więcej niż w 2009 r. Koszt leczenia rehabilitacyjnego, zwrot kosztów przejazdu na rehabilitację oraz koszty opłat miejscowych wyniosły łącznie 164 520 tys. zł i były o 933 tys. zł (o 0,6%) wyższe niż w roku poprzednim. Na sfinansowanie innych działań dotyczących prewencji rentowej, m.in. związanych z organizacją szkoleń i konferencji, Fundusz poniósł wydatki w kwocie 234 tys. zł. Ponadto w ramach wydatków bieżących sfinansowano koszty prewencji wypadkowej w wysokości 3 221 tys. zł, tj. 92,0% kwoty planowanej, obejmujące m.in. koszty realizacji zadań związanych z upowszechnianiem wiedzy o zagrożeniach powodujących wypadki przy pracy i choroby zawodowe oraz o sposobach przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Wynagrodzenia dla płatników składek

Wynagrodzenia dla płatników składek z tytułu wykonywania zadań związanych z ustalaniem prawa do świadczeń i ich wysokości oraz wypłatą świadczeń z ubezpieczenia chorobowego wyniosły 1 916 tys. zł, tj. 72,8% planu.

Koszty obsługi kredytów

Koszty obsługi kredytów, z których Fundusz korzystał w ciągu roku, ukształtowały się na poziomie 91 139 tys. zł, tj. 96,9% planu po zmianach oraz 55,7% planu, przy czym na koniec roku Fundusz nie miał zobowiązań wobec banków. W planie na 2010 r. zakładano, że część świadczeń wypłacanych z Funduszu będzie finansowana ze środków pozyskiwanych z kredytów bankowych. W trakcie roku FUS otrzymał dodatkowe środki z budżetu państwa w formie nieoprocentowanej pożyczki, która w pełnym zakresie umożliwiła wypłatę świadczeń. Tym samym Fundusz poniósł niższe koszty z tego tytułu.

Pozostałe zmniejszenia

W 2010 roku dokonano utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu składek, a także rezerw w łącznej wysokości 9 911 415 tys. zł, przy czym kwota ta obejmuje odpisy aktualizujące należności z tytułu odsetek od składek w wysokości 8 749 212 tys. zł.

Wydatki na zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy

W 2010 roku wydatki FUS na zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz wyniosły 157 066 706 tys. zł i były niższe o 274 433 tys. zł (o 0,2%) od planu po zmianach oraz wyższe o 3 658 281 tys. zł (o 2,4%) od planu. W stosunku do 2009 r. wydatki te wzrosły o 9 000 125 tys. zł (o 6,1%) Wśród tych wydatków największą pozycję stanowią świadczenia emerytalno-rentowe, tj.:

- emerytury 103 360 969 tys. zł, z tego: 101 689 424 tys. zł z funduszu emerytalnego i 1 671 545 tys. zł z funduszu rentowego. Wydatki na emerytury były niższe o 59 488 tys. zł (o 0,1%) od planu po zmianach oraz wyższe o 2 185 763 tys. zł (o 2,2%) od planu i o 6 346 150 tys. zł (o 6,5%) w porównaniu do 2009 r.,
- renty 35 757 655 tys. zł, z tego: z funduszu rentowego 31 732 114 tys. zł i z funduszu wypadkowego 4 025 541 tys. zł. Wydatki na renty były niższe o 70 243 tys. zł (o 0,2%) od planu po zmianach oraz wyższe o 881 509 tys. zł (o 2,5%) od planu oraz o 1 477 681 tys. zł (o 4,3%) w porównaniu do 2009 r.,
- dodatki do emerytur i rent: pielęgnacyjne, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie 4 324 083 tys. zł tj. wyższe o 4 285 tys. zł (o 0,1%) od planu po zmianach, o 77 514 tys. zł (o 1,8%) od planu oraz o 310 444 tys. zł (o 7,7%) w porównaniu do 2009 r.

Wyższe od zakładanego w planie wykonanie wydatków na emerytury wynikało przede wszystkim z wyższej od planowanej liczby nowo przyznanych emerytur związanej z wolniejszym od przewidywanego wygasaniem przywilejów emerytalnych oraz pobieraniem emerytur przez większą niż planowano liczbę osób kontynuujących

zatrudnienie u pracodawcy, na rzecz którego wykonywały pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Na wzrost wydatków miało również wpływ przeprowadzenie od 1 marca 2010 r. waloryzacji świadczeń wskaźnikiem wyższym o 0,52% od przyjętego w ustawie budżetowej.

Na wyższy niż ujęto w planie poziom wydatków na renty miała wpływ, podobnie jak w przypadku emerytur, przeprowadzona od 1 marca 2010 r. waloryzacja świadczeń wskaźnikiem wyższym o 0,52% od przyjętego w ustawie budżetowej.

Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe (bez świadczeń, które są wypłacane w zbiegu ze świadczeniami rolnymi) była wyższa w 2010 r. o 67,3 tys. od planowanej i ukształtowała się na poziomie 7 468,8 tys. osób, co wiązało się z mniejszym niż zakładano spadkiem liczby osób przechodzących na emeryturę. Jednocześnie liczba ta zmniejszyła się w porównaniu do 2009 r. o 29,7 tys. osób. Natomiast przeciętna miesięczna wypłata świadczenia emerytalno-rentowego w 2010 r. wyniosła 1 580,25 zł i była wyższa od planowanej o 1,3% oraz wzrosła o 6,5% w stosunku do roku poprzedniego.

Wydatki na zasiłki chorobowe wyniosły 6 820 802 tys. zł (tj. 99,9% planu po zmianach oraz 103,2% planu) i wzrosły w stosunku do 2009 r. o 3,1% przede wszystkim w wyniku wzrostu przeciętnej wysokości zasiłku. Liczba dni absencji chorobowej finansowanej przez FUS wyniosła 119,3 mln i zmalała w porównaniu do 2009 r. o 6,7 mln (tj. o 5,3%). Na spadek liczby dni miało wpływ przede wszystkim korzystanie w mniejszym zakresie przez ubezpieczonych ze zwolnień lekarskich, m.in. przez osoby zagrożone utratą pracy, jak i te, którym ustał tytuł ubezpieczenia.

Wydatki na pozostałe zasiłki i świadczenia ukształtowały się na poziomie 6 635 222 tys. zł (tj. 98,1% planu po zmianach i 104,9% planu) i wzrosły w stosunku do 2009 r. o 11,1%, przede wszystkim w wyniku wzrostu przeciętnej wysokości zasiłków i świadczeń wypłacanych z Funduszu. Najwyższy wzrost w porównaniu do ubiegłego roku (o 22,1%) wystąpił w wydatkach na zasiłki macierzyńskie. Jest to konsekwencją wzrostu liczby dni zasiłku macierzyńskiego w następstwie wprowadzenia z dniem 1 stycznia 2010 r. dodatkowego urlopu macierzyńskiego w wymiarze dwóch tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka lub trzech tygodni w przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka, a także przyznania ojcu dziecka urlopu ojcowskiego w wymiarze jednego tygodnia.

Wydatki na prewencję rentową w 2010 r. wyniosły 164 754 tys. zł i stanowiły 94,7% planu, co było spowodowane w szczególności różnicą pomiędzy założonym w planie średnim kosztem osobodnia a rzeczywistymi kosztami poniesionymi na rehabilitację leczniczą. Leczeniu rehabilitacyjnemu zostało poddanych 74,5 tys. ubezpieczonych, tj. o 1,1 tys. osób więcej niż w 2009 r. Koszt leczenia rehabilitacyjnego, zwrot kosztów przejazdu na rehabilitację oraz koszty opłat miejscowych wyniosły łącznie 164 520 tys. zł. Na inne działania dotyczące prewencji rentowej, związane m.in. z organizacją szkoleń i konferencji w 2010 r., wydatkowano 234 tys. zł.

Wydatki na prewencję wypadkową wyniosły 3 221 tys. zł i stanowiły 92,0% kwoty planowanej. Są to przede wszystkim koszty zadań związanych z upowszechnianiem wiedzy o zagrożeniach powodujących wypadki przy pracy i choroby zawodowe oraz o sposobach przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Wynik finansowy

W 2010 roku przychody FUS wg przypisu były niższe o 3 363 948 tys. zł od kosztów, przy czym przychody Funduszu wg wpływów ukształtowały się na poziomie o 21 371 tys. zł wyższym od ujętego w planie, natomiast wydatki były wyższe od planu o 3 585 187 tys. zł. W związku z tym Fundusz nie był w stanie pokryć z przychodów własnych łącznie z dotacją i środkami z Funduszu Rezerwy Demograficznej zwiększonych wydatków. W celu zapewnienia płynności wypłaty świadczeń Fundusz otrzymał nieoprocentowaną pożyczkę z budżetu państwa w wysokości 5 377 546 tys. zł, której, podobnie jak pożyczki przyznanej w 2009 r. w kwocie 5 500 000 tys. zł, plan na 2010 r. nie uwzględniał.

Stan Funduszu na koniec 2010 r. wyniósł (minus) 10 917 422 tys. zł, przy czym:

– stan środków pieniężnych	877 761 tys. zł,
– należności	6 108 406 tys. zł,
z tego z tytułu:	
- składek na ubezpieczenia społeczne (po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące)	3 231 256 tys. zł,
- odsetek od składek (po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące)	446 410 tys. zł,
- wypłat świadczeń pierwszych terminów stycznia 2011 r.	2 128 333 tys. zł,
- pozostałych należności (po pomniejszeniu o dokonane odpisy aktualizujące)	302 407 tys. zł,
– zobowiązania (minus)	17 903 589 tys. zł,
z tego z tytułu:	
- pożyczki z budżetu państwa	10 877 546 tys. zł,
- rozrachunków z tytułu nieodprowadzonych składek do OFE	2 018 320 tys. zł,
- podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie zdrowotne od wypłaconych świadczeń	1 985 299 tys. zł,
- dotacji roku następnego	2 014 371 tys. zł,
- rezerw	651 990 tys. zł,
- pozostałych zobowiązań	356 063 tys. zł.

Na koniec 2010 r. zobowiązania Funduszu wzrosły w porównaniu do 2009 r. o 2 269 422 tys. zł (tj. o 14,5%) i były o 7 962 806 tys. zł (tj. o 80,1%) wyższe od planu wg ustawy budżetowej, co wynika przede wszystkim z faktu, iż nie uwzględniał on pożyczki z budżetu państwa otrzymanej w grudniu 2009 r. w kwocie 5 500 000 tys. zł (w stanie funduszu na początek 2010 r.), jak również otrzymanej w 2010 r. w kwocie 5 377 546 tys. zł.

Jednocześnie w 2010 r. dokonano spłaty zaciągniętych kredytów bankowych wraz z należnymi od nich odsetkami w kwocie 3 983 074 tys. zł.

Należności Funduszu na koniec 2010 r. zmniejszyły się w stosunku do stanu na 31.12.2009 r. o 1 073 033 tys. zł, głównie na skutek zmniejszenia kwoty należności od płatników składek (czego odzwierciedleniem jest osiągnięty wskaźnik ściągальności składek na poziomie 99,1% wobec 98,7% w 2009 r.) oraz mniejszej kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczeń pierwszych terminów stycznia 2011 r.

Sprawozdanie z wykonania
planu finansowego
Funduszu Emerytur Pomostowych

2010

FUNDUSZ EMERYTUR POMOSTOWYCH (FEP)

Sytuacja finansowa FEP

Fundusz Emerytur Pomostowych został utworzony z dniem 1 stycznia 2010 r. ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r., Nr 237, poz. 1656). Plan finansowy FEP sporządzono w oparciu o szacunek jego przychodów i wydatków zaprezentowany w uzasadnieniu do projektu ustawy o emeryturach pomostowych. W trakcie roku okazało się jednak, że zarówno przychody, jak i koszty Funduszu były wyższe od planowanych. W związku z powyższym, po uzyskaniu zgody Ministra Finansów oraz pozytywnej opinii sejmowej komisji do spraw budżetu, dokonano zmiany planu finansowego Funduszu Emerytur Pomostowych zwiększając przewidywane przychody i wydatki w 2010 r.

Przychody Funduszu w 2010 r. według wpływów ukształtowały się na poziomie 195 404 tys. zł, co stanowi 102,3% planu po zmianach oraz 293,9% planu. Jednocześnie wydatki Funduszu były o 10 327 tys. zł niższe od ujętych w planie po zmianach i o 34 977 tys. zł wyższe od planu. W konsekwencji stan środków pieniężnych na koniec roku wyniósł 124 055 tys. zł i był wyższy od planu o 94 235 tys. zł oraz od planu po zmianach o 16 012 tys. zł.

Wyszczególnienie	Plan na 2010 r.	Plan po zmianach na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2
	w tysiącach złotych			%	
1	2	3	4	5	6
Stan funduszu na początek roku	0	0	0	x	x
Przychody					
- przypis	67 114	200 226	194 874	97,3	290,4
- wpływy	66 489	190 938	195 404	102,3	293,9
Dotacja z budżetu państwa	4 600	4 600	4 600	100,0	100,0
Składki na emerytury pomostowe					
- przypis	62 514	194 139	188 144	96,9	301,0
- wpływy	61 889	184 922	189 149	102,3	305,6
Pozostałe przychody					
- przypis	0	1 487	2 130	143,2	x
- wpływy	0	1 416	1 655	116,9	x
Koszty	37 735	87 865	73 093	83,2	193,7
Transfery na rzecz ludności	37 275	82 579	72 252	87,5	193,8
- emerytury pomostowe	37 270	82 567	72 247	87,5	193,8
- pozostałe świadczenia	5	12	5	41,7	100,0
Odpis na działalność Zakładu	460	460	460	100,0	100,0
Rezerwy	0	4 826	381	7,9	x
Stan funduszu na koniec roku	29 379	112 361	121 781	108,4	414,5
- środki pieniężne	29 820	108 043	124 055	114,8	416,0
- należności	1 815	6 551	1 137	17,4	62,6
- zobowiązania (minus)	-2 256	-2 233	-3 411	152,8	151,2

Przychody

Przychody Funduszu w 2010 r. według przypisu wyniosły 194 874 tys. zł i były niższe o 5 352 tys. zł (tj. o 2,7%) od planu po zmianach oraz wyższe o 127 760 tys. zł (tj. o 190,4%) od planu. Główną pozycję przychodów stanowiły składki na FEP w wysokości 1,5% podstawy wymiaru, które wg przypisu wyniosły 188 144 tys. zł i były niższe od planu po zmianach o 5 995 tys. zł (wyższe o 125 630 tys. zł od planu). Wpływy ze składek wyniosły 189 149 tys. zł, tj. 96,8% wpływów ogółem i były wyższe zarówno od założonych w planie po zmianach (o 4 227 tys. zł), jak i w planie (o 127 260 tys. zł).

Jednocześnie Fundusz w 2010 r., tj. w pierwszym roku jego funkcjonowania, otrzymał dotację z budżetu państwa w kwocie 4 600 tys. zł na sfinansowanie świadczeń w styczniu, ponieważ należne od płatników składki za styczeń, zgodnie z przyjętym trybem rozliczeń, wpłynęły do FEP w lutym.

Pozostałe przychody Funduszu wyniosły 2 130 tys. zł (wg przypisu). Złożyły się na nie: oprocentowanie środków na rachunkach bankowych, odsetki od należności z tytułu składek i nienależnie pobrane świadczenia. Udział tych pozycji w ogólnej kwocie pozostałych przychodów stanowił odpowiednio 95,5%, 4,0% i 0,5%.

W 2010 roku Zakład rozpoczął działania wobec dłużników Funduszu Emerytur Pomostowych. Działaniami egzekucyjnymi były objęte należności z tytułu składek na ten Fundusz na kwotę 954 tys. zł, z czego odzyskano należności w wysokości 159 tys. zł.

Koszty

Koszty Funduszu w 2010 r. wyniosły 73 093 tys. zł i były niższe o 14 772 tys. zł (tj. o 16,8%) od planu po zmianach oraz wyższe o 35 358 tys. zł (tj. o 93,7%) od planu.

Główną ich pozycją (stanowiącą 98,8%) były wydatki na emerytury pomostowe, które wyniosły 72 247 tys. zł i były niższe o 10 320 tys. zł od planu po zmianach oraz wyższe o 34 977 tys. zł od planu. Przeciętna liczba świadczeniobiorców ukształtowała się na poziomie 2,6 tys., a przeciętna wysokość wypłacanego świadczenia wyniosła 2 325,07 zł. Na niższe wykonanie wydatków na emerytury pomostowe w 2010 r., w porównaniu do założonych w planie po zmianach, miało wpływ przede wszystkim wolniejsze niż zakładano tempo przyrostu liczby świadczeniobiorców, która w skali całego roku ukształtowała się na poziomie niższym od planowanego o 9,9%. Główną tego przyczyną prawdopodobnie były trudności w skompletowaniu przez osoby składające wnioski o emeryturę dokumentów wystawianych przez pracodawców, dotyczących okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Odpis na działalność Zakładu wyniósł 460 tys. zł, tj. 100% poziomu planowanego.

W 2010 roku dokonano utworzenia odpisów aktualizujących wartość należności, a także rezerw w łącznej wysokości 381 tys. zł. Kwota ta obejmuje przede wszystkim rezerwy na świadczenia niezgłoszone do końca danego roku bilansowego, należne za ten rok, a wypłacone w roku następnym.

Wynik finansowy

W 2010 roku przychody FEP wg przypisu były wyższe o 121 781 tys. zł od kosztów, przy czym przychody Funduszu wg wpływów ukształtowały się na poziomie o 4 466 tys. zł wyższym od ujętego w planie po zmianach, natomiast wydatki były niższe od planu po zmianach o 10 327 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec roku wyniósł 121 781 tys. zł, z tego:

– stan środków pieniężnych	124 055 tys. zł,
– należności	1 137 tys. zł,
– zobowiązania (minus)	3 411 tys. zł.

Na należności w wysokości 1 137 tys. zł złożyły się głównie wypłaty świadczeń pierwszych terminów stycznia 2011 r. w kwocie 1 010 tys. zł oraz rozrachunki z tytułu zwrotu wpłat na FEP w kwocie 125 tys. zł.

Kwota zobowiązań Funduszu na koniec 2010 r. była wyższa w porównaniu do planu po zmianach o 1 178 tys. zł, co wynika głównie z nadpłaconych przez płatników składek w kwocie 1 005 tys. zł, które po zakończeniu procedury wyjaśniającej zostaną przeksięgowane na właściwe rachunki funduszy (FUS, NFZ) lub zwrócone przez ZUS płatnikom. Kwota ta obejmuje również charakterystyczne dla grudnia każdego roku tzw. przedpłaty na poczet składek, których termin płatności przypada na styczeń następnego roku. Oprócz rozrachunków z tytułu składek, na zobowiązania złożyły się m.in. podatek dochodowy i składka na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń wypłacanych w grudniu, przekazywane w styczniu roku następnego (zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych i ustawą o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym) w kwocie 1 324 tys. zł, rozrachunki zewnętrzne w kwocie 680 tys. zł oraz rezerwy na świadczenia niezgłoszone do końca roku bilansowego, należne za ten rok, a wypłacone w roku następnym, w kwocie 380 tys. zł.

W 2010 roku przychody Funduszu według wpływów w pełni pokryły wydatki na świadczenia, a stan środków pieniężnych na koniec roku wyniósł 124 055 tys. zł. Nadwyżka ta ma jednak charakter przejściowy i zostanie zniwelowana w latach następnych. Wydatki na emerytury pomostowe będą rosły w związku ze wzrostem liczby osób pobierających te świadczenia, co wynika z kumulowania się liczb osób przechodzących na emeryturę w kolejnych latach, natomiast wpływy ze składek będą kształtowały się na podobnym poziomie, ponieważ liczba osób za które opłaca się składki będzie ulegała tylko niewielkim zmianom.

Wydatki na zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz celowy

W 2010 roku wydatki FEP na zadania wynikające z ustawy tworzącej Fundusz wyniosły 72 252 tys. zł i były niższe o 10 327 tys. zł (tj. o 12,5%) od planu po zmianach oraz wyższe o 34 977 tys. zł (tj. o 93,8%) od planu. Przeciętna liczba świadczeniobiorców ukształtowała się na poziomie 2,6 tys. (wobec zakładanej w planie 1,5 tys. osób), a wysokość przeciętnej emerytury – na poziomie 2 325,07 zł, tj. o 14,2% wyższym od planu, m.in. w wyniku wypłacanych wyrównań od momentu zgłoszenia wniosku, co wpłynęło na zwiększenie wysokości wypłacanego przeciętnego świadczenia.

Sprawozdanie z wykonania
planu finansowego
Funduszu Rezerwy Demograficznej

2010

FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ (FRD)

Przychody i koszty FRD

Głównym celem utworzenia Funduszu Rezerwy Demograficznej jest zwiększenie bezpieczeństwa wypłacalności świadczeń emerytalnych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przychody i koszty Funduszu Rezerwy Demograficznej przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2009 r.	Plan na 2010 r.	Wykonanie 2010 r.	4:3	4:2
	w tysiącach złotych			%	
1	2	3	4	5	6
Stan funduszu na początek roku	4 462 515	9 726 172	7 331 010	75,4	164,3
z tego:					
Środki pieniężne	5	5	24	480,0	480,0
Ulokowane środki finansowe	4 444 725	9 705 410	7 308 036	75,3	164,4
Należności	17 834	20 806	22 999	110,5	129,0
Zobowiązania	-49	-49	-49	100,0	100,0
Przychody	2 869 260	11 119 669	10 362 210	93,2	361,1
Składki	1 285 879	1 293 662	1 342 897	103,8	104,4
Wpływy z prywatyzacji	1 083 377	9 583 903	8 347 065	87,1	770,5
Pozostałe przychody	500 004	242 104	672 248	277,7	134,4
Koszty	765	7 502 602	7 501 343	100,0	x
Wydatki bieżące (własne)	765	2 602	1 343	51,6	175,6
Środki przekazane do FUS	x	7 500 000	7 500 000	100,0	x
Stan funduszu na koniec roku	7 331 010	13 343 239	10 191 877	76,4	139,0
z tego:					
Środki pieniężne	24	5	1 594	x	x
Ulokowane środki finansowe	7 308 036	13 319 535	10 165 538	76,3	139,1
Należności	22 999	23 779	24 794	104,3	107,8
Zobowiązania	-49	-80	-49	61,5	100,0

Przychody Funduszu w 2010 r. wyniosły 10 362 210 tys. zł i były o 6,8% niższe od założonych w planie finansowym oraz o 261,1% wyższe od przychodów w 2009 r. Największą pozycję przychodów FRD stanowiły środki z prywatyzacji mienia Skarbu Państwa w kwocie 8 347 065 tys. zł, tj. 87,1% planu. Do FRD jest przekazywane 40% środków uzyskanych w danym roku z prywatyzacji mienia Skarbu Państwa, pomniejszone o kwoty obowiązkowych odpisów na fundusz reperywizacyjny. Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie lokowania środków FRD* (Dz. U. z 2009 r., Nr 92, poz. 757), środki te zostały w całości ulokowane w bony i obligacje skarbowe. Przychody Funduszu z tytułu odprowadzenia części składki na ubezpieczenie emerytalne w wysokości 0,35% podstawy wymiaru wyniosły 1 342 897 tys. zł, stanowiąc 103,8% kwoty planowanej i były o 4,4% wyższe od kwoty składek w 2009 r. Bezpośrednią przyczyną wyższej od planowanej kwoty składek były

wyższe niż zakładano w planie przychody ze składek na ubezpieczenia społeczne, z których jest dokonywany odpis na Fundusz Rezerwy Demograficznej.

Pozostałą część przychodów stanowiły przychody z inwestowania środków Funduszu w łącznej kwocie 672 248 tys. zł, które były wyższe od wielkości planowanej o 177,7%. Osiągnięcie dobrych wyników inwestycyjnych Funduszu było możliwe dzięki skutecznej strategii inwestowania środków oraz dobrej koniunkturze na warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych.

Główną pozycją wydatków Funduszu Rezerwy Demograficznej było przekazanie środków na rachunek funduszu emerytalnego w ramach FUS, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 24 sierpnia 2010 r. w sprawie wykorzystania w 2010 r. środków Funduszu Rezerwy Demograficznej na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 163, poz. 1099). W 2010 roku przekazano do FUS zakładaną w planie kwotę 7 500 000 tys. zł.

Wydatki bieżące Funduszu, na które składają się koszty opłaty na rzecz biur maklerskich, KDPW i NBP oraz audytora zewnętrznego wyniosły w 2010 r. 1 343 tys. zł i stanowiły 51,6% planu. Niski poziom wykonania tych wydatków wiąże się przede wszystkim z ograniczeniem kosztów ponoszonych z tytułu prowizji maklerskiej, zarówno w wyniku obniżenia stawki prowizji, jak i mniejszym w stosunku do pierwotnie planowanego wolumenem transakcji na akcjach.

Stan Funduszu na koniec 2010 r. wyniósł 10 191 877 tys. zł. W kwocie tej 10 165 538 tys. zł stanowią środki Funduszu ulokowane w papierach skarbowych, akcjach notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych oraz lokatach bankowych, 24 794 tys. zł to należności Funduszu, które są wynikiem zaliczkowego przekazywania składek.

Aktywa FRD

Na dzień 31 grudnia 2010 r. wartość aktywów finansowych Funduszu Rezerwy Demograficznej wyniosła 10 165 538 tys. zł, co w porównaniu z końcem 2009 r. oznacza wzrost o 2 857 502 tys. zł (tj. o 39,1%). Poniżej przedstawiono wartości poszczególnych kategorii aktywów na dzień 31.12.2009 r. i 31.12.2010 r. (w tys. zł):

Rodzaj aktywów	31-12-2009	31-12-2010
	w tysiącach złotych	
bony, obligacje i inne papiery wartościowe Skarbu Państwa	5 952 194	8 378 623
dłużne papiery wartościowe gwarantowane lub poręczane przez Skarb Państwa	0	0
depozyty bankowe i bankowe papiery wartościowe	637 317	333 838
papiery wartościowe emitowane przez gminy, związki gmin i miasto stołeczne Warszawa	0	0
akcje zdematerializowane, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2005 r., Nr 183, poz. 1538 z późn. zm.)	718 525	1 453 077
obligacje zdematerializowane, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2005 r., Nr 183, poz. 1538 z późn. zm.)	0	0
obligacje emitowane przez spółki publiczne, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2005 r., Nr 184, poz. 1539 z późn. zm.)	0	0
razem	7 308 036	10 165 538

Struktura portfela FRD na dzień 31.12.2009 r. oraz na dzień 31.12.2010 r. przedstawiała się następująco:

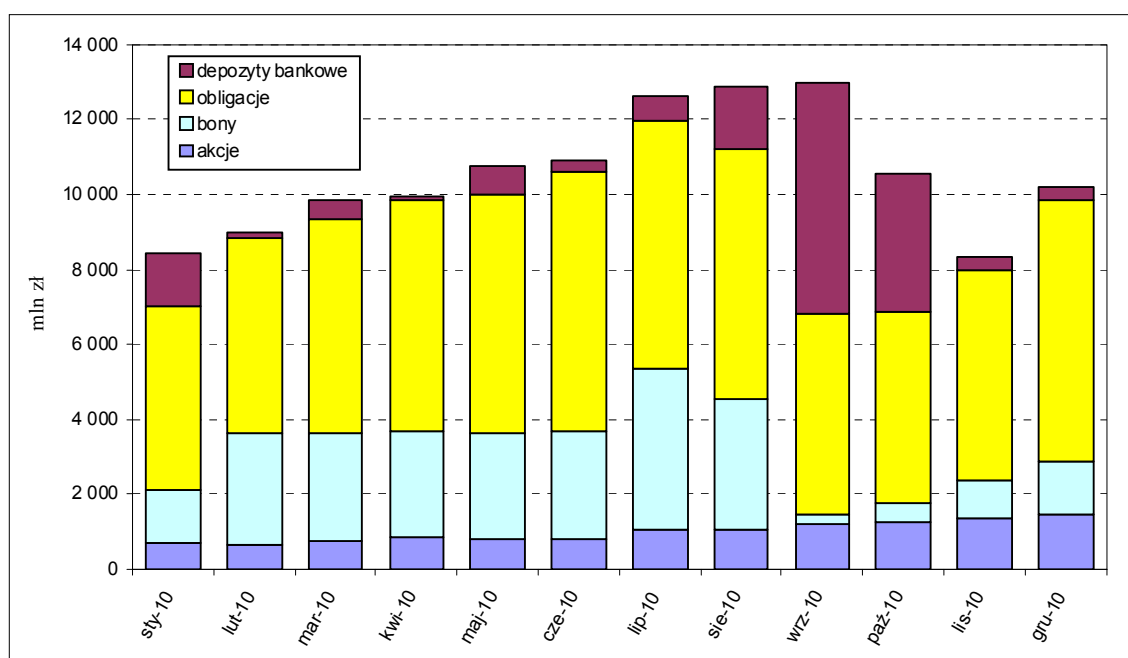
Rodzaj aktywów	31-12-2009		31-12-2010	
	wartość (tys. zł)	udział (%)	wartość (tys. zł)	udział (%)
akcje	718 525	9,8	1 453 672	14,3
bony skarbowe	1 114 643	15,3	1 402 844	13,8
obligacje skarbowe	4 837 551	66,2	6 973 559	68,6
depozyty bankowe	637 317	8,7	335 463	3,3
razem	7 308 036	100,0	10 165 538	100,0

W wyniku dokonanych w ciągu roku transakcji na koniec 2010 r., w porównaniu z końcem 2009 r., udział akcji znajdujących się w portfelu inwestycyjnym Funduszu wzrósł o 4,5 p.p. (do poziomu 14,3%), natomiast udział depozytów bankowych obniżył się z 8,7% na początku roku do 3,3% na koniec roku. Udział skarbowych papierów wartościowych w całości aktywów praktycznie się nie zmienił i na koniec 2010 r. ukształtował się na poziomie 82,4%. Również w ramach tej kategorii aktywów nie nastąpiły istotne zmiany: udział bonów w całości środków spadł o 1,5 p.p., natomiast udział obligacji wzrósł o 2,4 p.p.

W trakcie 2010 roku w strukturze aktywów następowały znaczące zmiany wynikające z konieczności zgromadzenia przez FRD środków, które miały zostać przekazane do funduszu emerytalnego na uzupełnienie niedoboru wynikającego z przyczyn

demograficznych. W związku z tym Fundusz zbył część posiadanych skarbowych papierów wartościowych, a uzyskane środki lokował w formie depozytów bankowych. W wyniku tych działań pod koniec sierpnia zaczął rosnąć udział depozytów bankowych kosztem skarbowych papierów wartościowych. Najwyższy udział depozytów, wynoszący niemal 50%, wystąpił w ostatnich dniach września, kiedy FRD zbył znaczną część przewidzianych do sprzedaży aktywów, głównie bonów skarbowych (ich wartość spadła wtedy poniżej 300 mln zł), a środki uzyskane ze sprzedaży nie zostały jeszcze przekazane do funduszu emerytalnego. Również w październiku, po otrzymaniu środków z prywatyzacji mienia Skarbu Państwa w wysokości 1,6 mld zł, udział depozytów był wysoki i przekraczał 30% aktywów ogółem. Dopiero na koniec listopada udział bonów wzrósł do 12%, a depozytów spadł poniżej 5%.

Zmiany aktywów finansowych FRD w rozbiciu na poszczególne instrumenty finansowe w 2010 r. przedstawiono na poniższym wykresie (w mln zł):

W 2010 roku FRD osiągnął postawione przed nim cele inwestycyjne. Stopa zwrotu uzyskana z portfela dłużnych papierów wartościowych zapewniła utrzymanie realnej wartości środków Funduszu, a wskaźniki określające stopień zbieżności stopy zwrotu z portfela akcji ze zmianą wartości indeksu WIG ukształtowały się na poziomach pozwalających na realizację celu inwestycyjnego określonego dla tej części aktywów FRD. Stopa zwrotu z całości aktywów FRD w 2010 r. wyniosła 6,64%. Istotny wpływ na uzyskany wynik miała konieczność zgromadzenia oraz przekazania 7 500 000 tys. zł na pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego. Sytuacja powyższa znacznie ograniczyła wachlarz dostępnych do kupna papierów skarbowych, a dokonywane transakcje były podporządkowane terminom uruchomienia środków.

Zmiana wartości jednostki Funduszu liczonej dla części akcyjnej wyniosła w 2010 r. 20,35%. Uzyskany wynik był lepszy zarówno od zmiany wartości indeksu WIG, który wzrósł w analogicznym okresie o 18,77%, jak i zmiany indeksu WIG 20 (wzrost o 14,88%). Uzyskana przez FRD stopa zwrotu pozwoliła Funduszowi uplasować się w gronie najlepszych funduszy akcyjnych, a osiągnięty wynik był o 1,6 p.p. wyższy od średniej stopy zwrotu uzyskanej w 2010 r. przez wszystkie fundusze akcyjne. Na wynik osiągnięty przez FRD miała wpływ przyjęta strategia pasywnego zarządzania akcyjną częścią portfela aktywów, wynikająca z celu zarządzania środkami FRD jakim jest, zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych, osiągnięcie możliwie wysokich zysków, przy zapewnieniu maksymalnego bezpieczeństwa środków Funduszu.

W ramach zarządzania dłużną częścią portfela aktywów w 2010 r. FRD uzyskał stopę zwrotu na poziomie 5,27%, podczas gdy stopa inflacji liczona rok do roku (grudzień 2009 do grudzień 2010) wyniosła 3,1%. Oznacza to, że w odniesieniu do inwestycji w dłużne papiery wartościowe cel postawiony przed FRD został osiągnięty.